

Skjøtselsplan

for

Skårfjellet naturreservat

Fylkesmannen i Nordland

Rapport

	TILGJENGELIGHET Internett: www.fylkesmannen.no/nordland www.miljostatus.no/nordland	DATO: 19.09.2005 SIDETALL: 15
FORFATTER: Fylkesmannen i Nordland		
PROSJEKTUTFØRELSE: Fylkesmannen i Nordland		
SAMMENDRAG: Fylkesmannen i Nordland har i samarbeid med Miljøfaglig Utredning utarbeidet skjøtselsplan for Skårfjellet naturreservat i Sømna kommune, Nordland fylke. Reservatet er opprettet for å ta vare på en av de floristisk rikeste og mest verdifulle edelløvskogsforekomstene i Nordland. Skjøtselsplanen er bygd på planprinsipper, retningslinjer og generelle forslag til tiltak. Formålet med planen er å sikre en enhetlig, mer forutsigbar og bedre forvaltning av reservatet.		
EMNEORD NORSK Skårfjellet naturreservat Skjøtselsplan Biologisk mangfold Løvskog		
Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelinga Roar Høgsæt		
TITTEL: Skjøtselsplan for Skårfjellet naturreservat		
Fylkesmannen i Nordland. Miljøvernavdelinga, Moloveien 10, 8002 Bodø		

Forord

Miljøfaglig Utredning AS v/Geir Gaarder utarbeidet på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland utkast til skjøtselsplan for Skårfjellet naturreservat i Sømna kommune. Fra Fylkesmannen i Nordland sin side ble det foretatt korrektur og formalkontroll av planutkastet før det ble sendt på høring til grunneiere og kommune.

Under høringen kom det ikke inn innspill med kommentarer til innholdet i planen. Fylkesmannen i Nordland har på bakgrunn av dette utarbeidet og vedtatt den endelige skjøtselsplanen.

Bodø, 19.09.05

Roar Høgsæt

Innhold

Forord	3
Innhold	4
1 Innledning.....	5
2 Metode.....	6
2.1 Naturfaglige registreringer	6
2.2 Fremmede treslag	6
2.3 Skjøtselsplanen.....	7
3 Resultater.....	8
3.1 Naturfaglige verdier	8
3.1.1 Generelle naturforhold	8
3.1.2 Tidligere bruk/utvikling	9
3.1.3 Mulige trusler og skjøtselsbehov.....	10
3.2 Skjøtselsplan.....	10
3.2.1 Prinsipper	10
3.2.2 Retningslinjer	10
3.2.3 Generelle tiltak	11
4 Kilder.....	12

1 Innledning

Skårfjellet naturreservat ble opprettet 12. desember 2000 av Regjeringen i statsråd. Formålet med fredningen, slik det er formulert i fredningsforskriftene, er å *"bevare et floristisk variert og artsrikt skogområde av betydelig vitenskapelig interesse, samt den tilhørende fauna."*

Reservatet er på 410 dekar, og ligger lengst sør på Sømna, litt øst for ferjestedet Vennesund, se vedlegg 2.

Fredningsforskriftene gir rammer for skjøtelsplanen, med sine regler om hva som er tillatt og forbudt innenfor reservatet. Disse er gjengitt i vedlegg 1.

I kap. VII angis at forvaltningsmyndighetene *"kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det bør utarbeides skjøtelsplan som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltak."*

Formålet med skjøtelsforslag er å foreslå tiltak som primært ivaretar fredningsformålet. Denne planens formål er å gi klare retningslinjer for forvaltningen av reservatet. Den inneholder forslag til skjøtselstiltak, samt prinsipper og retningslinjer for forvaltningen.

Bilde 1: Artsrik naturbeitemark på kalkrik grunn i søndre del av Skarsskaret. Lokaliteten har stort potensiale for kravfulle og rødlistede beitemarkssopp og er avhengig fortsatt godt beitetrykk av husdyr, helst storfe, for å beholde kvalitetene.

2 Metode

2.1 *Naturfaglige registreringer*

Kunnskapen om de biologiske verdiene innenfor lokaliteten er i hovedsak basert på fem kilder:

- Utkastet til verneplan for rike lauvskoger i Nordland (Nettelbladt & Roll 1992)
- Kristiansen (1982) sine feltundersøkelser i området
- Kjærem (1983) sine supplerende undersøkelser til Kristiansen (1982)
- Dahl (1915) sitt besøk i området
- Miljøfaglig Utrednings forslag til skjøtselsplan (Gaarder 2003)

Lokaliteten har også blitt besøkt av flere andre botanikere opp gjennom årene, bl.a. har J.I. Holten (1979) besøkt området. Det er likevel her i dette planforslaget ikke benyttet andre skriftlige kilder enn de fem nevnt ovenfor.

Ved Miljøfaglig Utrednings befaring I forbindelse med utarbeidelse av forslag til skjøtselsplan ble det lagt vekt på å registrere følgende forhold:

- rødlistearter og potensielle signalarter
- vegetasjonstyper
- naturtilstand (suksesjonsfaser m.m.)
- inngrep
- innførte arter

Det blir ikke nærmere redegjort for kilder og kartleggingsmetoder, f.eks. for utvalget av rødlistearter, signalarter eller vegetasjonstyper. Generelt benyttes vanlig brukte litteraturkilder og metoder.

2.2 *Fremmede treslag*

Plantede treslag er særlig norsk gran, men i noen tilfeller også norsk furu eller utenlandske bartrær (særlig nordamerikanske som sitka- og lutzgran). Det er antagelig i første rekke tre former for trusler disse kan utgjøre mot naturverdiene; forsuring av marka, utskygging av den stedegne vegetasjonen og sekundærspredning fra plantefeltene. Trær fører i sin vekstfase ofte til en viss forsuring av jordsmonnet, opp mot en pH-enhet (Lundmark 1986). Bartrærne gir gjennomgående lavere pH enn lauvtrær. Senkingen av pH skyldes aktive opptak av kationer, men siden disse frigjøres når trærne dør, blir forsuringseffekten midlertidig og betinget av skogbestandets alder (Horntvedt 1989, Lundmark 1986). Faren for forsuring er trolig størst på løsmassefattig eller utvasket mark på sur berggrunn, mens lauvskogsreservatene i Nordland gjennomgående står på meget kalkrik mark med høy naturlig bufferevne. Forsuring anses derfor ikke som noen alvorlig trussel mot naturverdiene.

Derimot er utskygging en mer reell trussel, og effektene av dette er lett å observere ved studier av plantefelt i ulik alder. I de fleste reservat er det dokumentert viktige naturverdier knyttet til feltsjiktet, og dette dreier seg gjerne om middels til relativt lyskrevende planter. I områder med lavvokste, relativt unge plantefelt som står i naturfaglig sett verdifull markvegetasjon, vil derfor snarlig fjerning av disse vanligvis være nødvendig for å opprettholde naturverdiene.

Sekundærspredning av bartrærne er også en meget aktuell problemstilling (dette gjelder også for enkelte innførte lauvtrearter), og kan observeres i flere av de opprettede naturreservatene. Innføring og spredning av fremmede arter anses som en av de alvorligste truslene mot det biologiske mangfoldet på kloden. Det har vært relativt lite fokusert på dette i Norge, sammenlignet med mange andre land, med unntak av for enkelte organismer i ferskvann (som Gyrodactylus). I forvaltningen av skogøkosystemene har forskningen på temaet vært begrenset, på tross av at innplanting av fremmede bartrær har skjedd i stort omfang. NIJOS (2002) oppgir at 1,8 millioner dekar er tilplantet med fremmede treslag i Norge, og at det er påvist spredning av gran på ytterligere 0,36 millioner dekar. Siden de fleste plantede trærne i begrenset grad har kommet opp i frøproduserende alder, er det grunn til å regne med at omfanget øker. I alle reservat der spredning kan observeres eller dette vurderes som en potensiell risiko, tilrås det derfor å fjerne de innførte artene relativt raskt for å redusere faren for sekundærspredning.

2.3 Skjøtselsplanen

Skjøtselsplanen er trinnvis oppbygd, på bakgrunn av;

- planprinsipper (ut fra fredningsformål og andre retningslinjer fra forvaltningsmyndighetene)
- retningslinjer (utledet av prinsippene, i kombinasjon med generell kunnskap om naturverdiene som finnes i reservatet, og hvordan disse bør bevares)
- generelle forslag til tiltak (konkrete regler for forvaltningen av reservatet, basert på retningslinjene)

Det blir i denne rapporten ikke nærmere redegjort for eller gitt referanser som begrunner forslagene til tiltak, ut over det som kommer fram andre steder i rapporten. Ett delvis unntak fra dette er forholdet til plantede bartrær, som er den hyppigste problemstillingen ved vurdering av aktive skjøtselstiltak innenfor reservatene.

3 Resultater

3.1 Naturfaglige verdier

3.1.1 Generelle naturforhold

Reservatet ligger lengst sør på Sømna, ved enden av Bindalsfjorden. Ferjeleiet over til sørsiden av fjorden - Vennesund - ligger like vest for reservatet. Reservatet består av to sør- og sørøstvendte fjordlier, skilt av et mindre eid/skar. Berggrunnen består for en stor del av kalkstein og glimmergneis (Kristiansen 1982), selv om det også finnes soner med mer fattig berggrunn. Området er for en stor del skogkledt, men det er også innslag av åpne strandberg, lynghei og litt kulturmark (beitemark).

Området har vært besøkt av flere botanikere opp gjennom årene (jfr. kommentar i kap. 2.1), men viktigste kilde her er Kristiansen (1982). Han har bl.a. følgende omtale av området: "*De sørvendte, bratte liene sørøst for Vennesund er usedvanlig artsrike og interessante. Skogen domineres av bjørk med innslag av selje, osp, en del almetrær, hegg, rogn og rognasal. Tette hasselkratt finnes. I disse ble fuglereir (planteart) funnet. Arten er tidligere bare funnet en gang tidligere i Nordland (Granmo 1976). Hasselkrattene har innslag av alm. På strandberg finnes en kalkkrevende flora. Kryptogamfloraen er svært interessant (Holten pers. medd.). Urtefloraen inneholder en rekke arter av større eller mindre plantegeografisk interesse: junkerbregne, vill-lauk, nattfiol, raudflangre, fuglereir, hestehavre, fingerstarr, maurarve, sandarve, rognasal, tysbast, fjellflokk, lækjesteinfrø, kransmynte, tyrihjel, korsved og storklokke.*

Verne vurdering: Området er av betydelig vitenskapelig interesse. Det er en svært rik lokalitet floristisk. Til nå er det kjent 38 varmekjære arter herfra, i tillegg til flere kystplanter, bl.a. et overraskende funn av fuglereir (Neottia), det andre i Nordland til nå (Holten 1979). Sørligste voksested nordafjells er Stadsbygd i Sør-Trøndelag, nordligste lokalitet er like nord for Narvik. Skårffjellet har også flere østlige arter (bl.a. tysbast) og fjellplanter. I tillegg til et svært høgt artsantall og en uvanlig blanding av plantegeografiske elementer, har skogen preg av urskog. Moser og lav viser også flere interessante trekk. En interessant kalkflora finnes også på strandbergene (Holten pers. medd.)."

Kjærem (1983) har følgende supplement til områdebeskrivelsen: "*Vest for Skårffjellet er den dominerende vegetasjonstypen gras og høgstauderik bjørkeskog med hasselkratt, med innslag av osp, rogn og litt alm, i tillegg er hegg og krossved vanleg i busksjiktet. Den sjeldsynte orkideen fuglereir fann eg to stader, lenger vest inn i 1979 (Jarle Holten pers. medd.)."* Videre at "*austover til Skåraskaret er det nokre rike strandberg med kalkkrevjande flora. I Skåraskaret er det bjørkeskog med hassel, rogn og selje i tresjiktet, og ein stor rognasal. Innafor avgrensinga er det planta gran og skogbotnen er prega av storfebeite. Lenger austover er lia brattare og lite tilgjengeleg, og skogen har meir urskogspreg. Der er dei same plantesamfunna som dominerer, men her er liten/ingen beitepåverknad. Eit stort holt med osp finst, og aukande innslag av alm, almen er frodigast heilt i aust der det er planta inn sitkagran."*

Dahl (1915) besøkte søndre del av Sømna og tok seg også en tur til dette området: "*Fastlandet mot Vennesund er nøkent med sparsom og triviel vegetation, men naar man ved gaarden*

Skaaren gaar gjennom skaret over til Bindalsfjorden, træffer man inderst inde i dette i de bratte urer paa østsiden, men særlig over mot Bindalsfjorden i den bratte Høgli en særdeles interessant flora. Lien er her ganske skogklædt og her findes foruten birk og almindelige løvtrær tætte hasselkratt, flere almetrær og endel smaa asalbusker (Sorbus fennica)." Deretter nevner han en lang rekke andre arter fra området.

Nettelbladt & Roll (1992) har følgende faglige vurdering av området: *"Vest for Skårfjellet er den dominerende vegetasjonstypen gras- og høgstauderik bjørkeskog med hasselkratt og innslag av osp, rogn og litt alm, i tillegg er hegg og krossved vanlige. Flere sjeldne orkidéer forekommer innenfor området. Østover til Skåraskaret fins noen rike strandberg med kalkflora. I Skåraskaret er det bjørkeskog med hassel, rogn, selje og flere til dels store rognasaler. Lenger øst er lia brattere og lite tilgjengelig. Skogen har her mer urskogspreg med større innslag av alm. Området avgrenses østover mot store felt med plantet sitkagran."*

Fjeldstad & Gaarder (2003) har følgende tilleggskommentarer: *"I Skårskardet er det en del åpne engsamfunn, samt mye ung bjørkeskog. Området er preget av storfebeite, selv om det også er klare trekk til gjengroing (ungdyr beitet i området også sommeren 2002). Engsamfunnene ligger både på fattig berggrunn, løsmasser og kalkstein, og særlig på sistnevnte partier var det en artsrik flora med forekomst av bl.a. blåstarr. Dette er miljøer som opplagt har godt potensiale som vokseplass for kravfulle beitemarkssopp.*

I fjordlia på østsiden av Skårskardet var det innslag av magre rabber og lauvskog, men også en del rik løvblandingsskog av lågurt- og høgstaudetyper med en del osp, bjørk og hassel, samt noe alm og selje. Floraen her omfattet bl.a. arter som breiflangre, myske, krattfiol og kransmynte. I strandsona ble bl.a. grusstarr og knopparve funnet.

Der Skårskardet kommer ned til Bindalsfjorden, samt flekkvis vest for dette, var det innslag av strandberg på kalkstein med en rik flora av bl.a. blåstarr, hårstarr, flekkmure, gjeldkarve og fjellfrøstjerne.

Vest for Skårskardet er skogen mer oppbrutt av bergvegger og åpen, fattig hei. Også her er det partier med ganske rik skog og hasselkratt på kalkgrunn med arter som myske, liljekonvall og lodneperikum.

Det ble ellers funnet litt arter fra lungenever-samfunnet i reservatet, men kystnever som mest sjeldne og kravfulle art. De kalkrike, varme lauvskogspartiene og hasselkrattene har opplagt godt potensiale for kravfulle, kalkkrevende marklevende sopp."

3.1.2 Tidligere bruk/utvikling

Fjeldstad & Gaarder (2003) har enkelte kommentarer til påvirkningsgraden, se kap. 3.1.1 ovenfor.

Nettelbladt & Roll (1992) skriver om påvirkning/inngrep: *"i vest er det litt beiting av sau, og et granplantefelt berører såvidt det foreslåtte verneområdet. Mot Skåraskaret bærer skogbunnen et visst preg av storfebeiting. Østover er det liten eller ingen beitepåvirkning."*

Kjærem (1983) har enkelte kommentarer til beitepreget, se kap. 3.1.1. for østlige og sentrale del av området, samt følgende i vest: *"Vestdelen er litt beitet av småfe, og noko gran er innplanta i kanten av verneavgrensinga."*

Det er mulig dette dreier seg om det areal som ble tatt ut før fredningsvedtaket.

3.1.3 Mulige trusler og skjøtselsbehov

Behovet for skjøtsel og hensyn er i første rekke kommentert og vurdert av Fjeldstad & Gaarder (2003), som skriver følgende: *"I Skårskardet, både utenfor og innenfor reservatet, er det klare naturverdier avhengig av skjøtsel i form av husdyrbeite, helst storfe. Her kan det samtidig være en fordel å rydde noe bjørkekratt for å holde de artsrike engsamfunnene åpne. Beitetrykket bør være minst like høyt og gjerne høyere enn nå. Innvandring av gran kan på sikt true deler av naturverdiene knyttet til den varmekjære lauvskogen, men hvor raskt og i hvor stor grad dette vil skje er usikkert, og hvilke tiltak som evt. bør settes i verk er uklart."*

Også Nettelbladt & Roll (1992) har kommentarer til skjøtsel: *"En viss beiting og husbehovshogst kan tillates etter nærmere bestemmelser. Eventuelle plantede trær innenfor området må fjernes før de blir så store at de kommer i konflikt med fredningsformålet. En viss tilrettelegging av ferdselen kan bli aktuelt."*

3.2 Skjøtselsplan

3.2.1 Prinsipper

Planens primære formål skal være å bevare den artsrike lauvskogen med stort innslag av varmekjære arter. Som sekundære formål skal eventuelle andre naturverdier i området søkes bevart, samt andre bruksmåter tilgodesees.

Som aktuelle andre naturverdier har deler av området verdier knyttet til gammelt, velhevdet kulturlandskap med naturbeitemarker. I tillegg er det en interessant flora på kalkrike strandberg og potensiale for kravfulle marklevende sopp i lauvskog og hasselkratt. Som andre bruksmåter vurderes forholdet til å bruke området til friluftsliv, husdyrbeite og uttak av ved som aktuelle.

Ambisjonsnivået for ressursinnsats i forhold til skjøtsel og andre aktive, kostnadskrevende tiltak for å fremme fredningsformålet settes lavt, d.v.s. ingen faste, årlige tiltak og en gjennomsnittlig innsats som ligger ned mot 1-3 dagsverk pr. år.

3.2.2 Retningslinjer

1. For Skårskardet vurderes kulturlandskapsverdiene som viktige og det er ønskelig å ta vare på disse også i framtida. Dette innebærer både fortsatt godt husdyrbeite og hogst av lauvtrær.
2. For de bratte fjordliene på begge sider av skaret virker kulturlandskapsverdiene mindre og her kan området med fordel utvikle seg mot en mer uberørt naturtilstand.
3. Fremmede treslag, både innplantet og forvilled, vurderes som en reell trussel mot naturverdiene og bør fjernes snarest mulig.
4. På lauvtrær med rik bark (osp, hassel, rogn, selje, alm) forekommer enkelte kravfulle lav i lungenever-samfunnet, noe som innebærer at slike treslag ikke bør utnyttes særlig hardt. Høyere innslag av gamle og døde trær kan på sikt bli verdifullt.

5. Området har et visst potensiale for kalkkrevende, marklevende sopp , noe som bl.a. innebærer en restriktiv holdning til flatehogst og helst ingen hogst av hassel.

3.2.3 Generelle tiltak

1. Hogst av lauvtrær tillates bare i Skårskardet, ei maksimalt 300 meter bred sone nedover skaret mot Bindalsfjorden.
2. Hogst av lauvtrær tillates der under følgende forusetninger:
 - Hogsten skal ikke gi større skader på markvegetasjonen, og ikke endre dreneringsforholdene i lia. Dette innebærer at den primært bør utføres på frossen mark, helst med vinsj/taubane/slepebane, og eventuelt manuelt uttak i vekstsesongen.
 - Treslagene alm, hassel, rognasal og rogn tillates ikke hogd eller ødelagt på annen måte.
 - I partier som det ikke er hogd i på minst 50 år, tillates ingen hogst i framtida. Dette gjelder også i Skårskardet.
3. Husdyrbeite er tillatt innenfor området, og dette anses positivt og ønskelig i Skårskardet. Det anbefales ekstensivt beite med storfe. Området er også egnet for sau, men det er tradisjon for bruk av storfe og dette antas å være det beste for naturverdiene. Lette dyr, som ungdyr, bør fortrinnsvis benyttes. Noe øvre tak på antall dyr settes ikke, men forvaltningsmyndigheten bør overvåke tilstanden og vurdere tiltak om beitinga går ut over verneverdiene.
4. Hogst av innførte treslag tillates innenfor hele området og uten nærmere restriksjoner ut over at den ikke skal gi skader på annen vegetasjon, jfr. første strekpunkt under punkt 2.
5. Døde trær skal ikke ryddes vekk, men få ligge i ro på stedet. For innførte treslag bør det vurderes i hvert enkelt tilfelle hva som er formålstjenelig ut fra effekter på naturverdiene. Kan disse fjernes uten å komme i konflikt med første strekpunkt under punkt 2 vil dette være akseptabelt, men det anses samtidig ikke som nødvendig ut fra fredningsformålet å fjerne de døde trærne.
6. Reservatet befares av kompetent biolog minst hvert 10. år for å sjekke bl.a. skogtilstanden, spredning og biologiske konsekvenser av naturlig gran i området, skjøtsel av kulturlandskap og mulig spredning av innførte treslag, og iverksetter tiltak hvis det oppstår fare for at verneverdiene forringes.

4 Kilder

Dahl, O. 1915. Botaniske undersøkelser i Helgeland. II. Vidensk. Selsk. Kra. Skri. Mat-naturv. Kl. 1914 (4): 1-178 + 2 pl.

Fjeldstad, H. & Gaarder, G. 2003. Botaniske undersøkelser i Nordland 2002. Resultater fra feltbefaringer. Miljøfaglig Utredning, rapport 2003:23. 51 s.

Gaarder, G. 2003. Forslag til skjøtselsplan for Skårfjellet naturreservat, Sømna. Miljøfaglig Utredning, 2003:2. 18 s.

Holten, J.I. 1979. Uttalelser angående eventuelle botaniske verneverdier i et planlagt boligfelt ved Begi Sømna. DKNVS Museet, stensilert rapport. Universitetet i Trondheim.

Horntvedt, R. 1989. Barskog og forsurening. NISK rapport 3/89. 12 s.

Kjærem, O. 1983. Fire edellauvskogslokaliteter i Nordland. DKNVS Museet, rapp. bot .ser. 1983-3. Universitetet i Trondheim.

Kristiansen, J. 1982. Registrering av edellauvskoger i Nordland. DKNVS Museet, rapp. bot. ser. 1982-6. Universitetet i Trondheim.

Lundmark, J-E. 1986. Skogsmarkens ekologi. Ståndortsanpassat skogsbruk. Del 2 - tillämpning. Skogsstyrelsen. 319 s.

Nettelbladt, M.G. & Roll, E. 1992. Utkast til verneplan for rike løvskoger i Nordland fylke. Fylkesmannen i Nordland, miljøvernavdelinga. Rapport nr. 4-92. 93 s.

NIJOS 2002. Resultatkontroll Skogbruk og Miljø. Rapport. NIJOS nummer 6/2002. 38 s.

Vedlegg 1: Fredningsforskrift

Forskrift om fredning av Skårfjellet naturreservat, Sømna kommune, Nordland.

Fastsatt ved kgl.res. 15. desember 2000 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8 jf. § 10 og § 21, § 22 og § 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

I

I medhold av lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern, § 8, jf. § 10 og §§ 21, 22 og 23, er et naturområde i Sømna kommune i Nordland fylke fredet som naturreservat ved kgl. res. av 15. 12.2000 under betegnelsen Skårfjellet naturreservat.

II

Det fredede området berører følgende gnr./bnr.: 30/2, 30/3 og 30/4. Reservatet dekker et totalareal på 410 daa. Grensene for naturreservatet fremgår av vedlagte kart i målestokk 1:10.000, datert Miljøverndepartementet desember 2000. Kartet og fredningsforskriften oppbevares i Sømna kommune, hos Fylkesmannen i Nordland, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka, og knekkpunktene skal koordinatfestes.

III

Formålet med fredningen er å bevare et floristisk variert og artsrikt skogområde av betydelig vitenskapelig interesse, samt den tilhørende fauna.

IV

For reservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing av trær er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Nye dyrearter må ikke innføres.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, gjerder, anlegg og faste innretninger, hensetting av campingvogner, brakker o.l., fremføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, drenering og annen form for tørrlegging, utføring av kloakk eller konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Idrettsarrangement, jakthundprøver og annen organisert virksomhet i naturreservatet er forbudt.
5. Motorisert ferdsel er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
6. Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.
7. Etablering av nye opplagsplasser for båt er forbudt.
8. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatet.

Vedlegg 1: Fredningsforskrift

V

Bestemmelsene i kap. IV er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsøyemed, med unntak av øvelseskjøring i den forbindelse.
2. Sanking av bær og matsopp.
3. Tradisjonell beiting, unntatt beiting med geit. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
4. Jakt og utøvelse av fiske.
5. Vedlikehold av bygninger og anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.
6. Organisert fottureer langs den merkede stien til "Olavskilden".
7. Organisert ferdsel i reservatet av universitet, høyskoler, skoler og barnehager i undervisningssammenheng.
8. Etablering av landfester for fartøyer, fiskeredskaper og oppdrettsanlegg.
9. Drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg, og motorferdsel i forbindelse med dette.

VI

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter nevnt i kap. V, pkt. 4 og 5.
2. Vedhogst til husbehov.
3. Skjøtsel av utmarksbeite i Skåraskaret.
4. Vedlikehold av den merkede stien til "Olavskilden".
5. Bruk av reservatet i forbindelse med reindrift.
6. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i kap. IV, pkt. 4.
7. Etablering av anlegg for Kystverket.
8. Etablering av nye opplagslasser for båt.

VII

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det bør utarbeides skjøtelsesplan som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltak.

VIII

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, for vitenskapelige undersøkelser, og arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i andre særlige tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

IX

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

X

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 2: Vernekart

